

Koillis-Savon kirjastoauton lakkauttaminen 31.12.2025 lukien

Kasvun ja oppimisen lautakunta 28.01.2025 § 8

Valmistelija

Rehtori-sivistysjohtaja Teemu Laasanen, 044 7530295

Kaavin kunta omistaa 25 % osuudella Koillis-Savon kirjastoautoa. Muut omistaja ovat Kuopion kaupunki 50 % osuudella ja Tuusniemen kunta 25 % osuudella. Koillis-Savon kirjastoauton tilannetta on tarkasteltu Kuopion, Kaavin ja Tuusniemen sivistysjohdon kanssa kokouksessa 28.11.2024. Koillis-Savon kirjastoauto on otettu käyttöön vuonna 2008. Siinä on ruostevaurioita ja sen huoltokustannukset ovat kasvamassa. Auto joudutaan uusimaan lähivuosina, mikäli palvelu sen avulla jatkuu.

Koillis-Savon kirjastoauton käyttö on kustannuksiin nähden vähäistä ja kustannukset ovat yhtä lainaa kohden suuret. Vuonna 2024 kustannukset olivat yhteensä 80 613 € (vuonna 2023 83 008 €) jakaantuen Kuopiolle noin 48 811 € (vuonna 2023 49 797 €), Kaaville noin 15 905 € (vuonna 2023 16 606 €) ja Tuusniemelle noin 15 896 € (vuonna 2023 16 606 €). Lainoja tehtiin vuoden 2024 aikana Kuopion pysäkeillä 14 035 (vuonna 2023 15 398), Kaavin pysäkeillä 1 984 (vuonna 2023 2 140) ja Tuusniemen pysäkeillä 2 147 (vuonna 2023 2 091) lainaa. Lainojen määrissä on mukana myös uusinnat. Ensilainoja (ei uusintoja mukana) oli Kuopion pysäkeillä vuoden 2024 aikana 11 325, Kaavin pysäkeillä 1 235 ja Tuusniemen pysäkeillä 1 756. Lainan hinnaksi muodostui Kuopiossa vuonna 2024 3,8 € (vuonna 2023 3,2 €), Kaavilla 8,0 € (vuonna 2023 7,8 €) ja Tuusniemellä 7,4 € (vuonna 2023 7,9 €). Lasten lainojen osuus kaikista lainoista oli Kuopiossa 68,01 %, Kaavilla 40,57 % ja Tuusniemellä 50,12 %.

Koillis-Savon kirjastoauton tarkasteluun liittyen on tarpeen tarkastella pysäkkikohtaista lainausta, kartoittaa palvelujen uudelleen järjestelyyn liittyviä keinoja ja järjestää kuntalaisille mahdollisuuksia ilmoittaa mielipiteensä ja vaikuttaa asiaan. Hallintolain (434/2003) 41 § mukaan, ”jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla

Vaikutusten arviointi

Päätös tukee kuntastrategian ydinarvoa, että olemme toiminnassa avoimia ja läpinäkyviä.

Esittelijä

Rehtori-sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää kunnanhallitukselle, että Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelu laitetaan vireille ja tarkastelun aikana varataan kuntalaisille vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 10.02.2025 § 21

Valmistelija	Juho Pulkka, hallintojohtaja, puh. 040 533 1302 Talousarviossa 2025 kirjastotoimen yhtenä sitovana tavoitteena on kirjastotoimen kustannustehokkuus. Toimenpiteenä on arvioida kirjastoauton tuottamaa palvelua. Arvioinnin tulee olla tehty kesään mennessä. Edellä kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksen 28.1.2025 § 8:n valmisteluosuus ja päätös.
Vaikutusten arviointi	Päätös tukee kuntastrategian ydinarvoa, että olemme toiminnassa avoimia ja läpinäkyviä.
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus asettaa vireille Koillis-Savon kirjastoautopalvelun tarkastelun ja tarkastelun aikana varataan kuntalaisille vaikuttamisen mahdollisuuksia.
Päätös	Esityksen mukaan.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.08.2025 § 36

Valmistelija	Teemu Laasanen, rehtori-sivistysjohtaja, puh. 044 753 0295 Kaavin kunnanhallitus päätti 10.2.2025, että Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelu laitetaan vireille ja tarkastelun aikana varataan kuntalaisille vaikuttamisen mahdollisuuksia. Kaavin ja Tuusniemen kunnat omistavat Koillis-Savon kirjastoautosta kumpikin 25 % ja Kuopion kaupunki 50 %. Kuopion ja Tuusniemen kunnat tekivät vastaavan päätöksen Koillis-Savon kirjastoauton tarkastelun vireille laittamisesta. Päätös oli julkinen. Sen lisäksi asia laitettiin vireille kuulutuksella 5.5.2025 Kaavilla, Kuopiossa ja Tuusniemellä. Kuulutuksessa julkaistiin linkki sähköiseen kyselyyn sekä kuntalaistilaisuuksien paikat ja ajankohdat. Kuntalaisille varattiin näin mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa asiaan. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen avulla kartoitettiin myös sitä, miten korvaavaa palvelua voitaisiin tuottaa ja lieventää niitä haittavaikutuksia, joita Koillis-Savon kirjastoauton mahdollinen lakkauttaminen aiheuttaisi.
--------------	--

Kuntalaiskysely

Kysely oli avoinna 5.5.-4.6.2025. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös paperilomakkeella, mikäli sähköinen kyselyyn vastaaminen ei onnistunut. Kyselyyn tuli 116 vastausta, joista 10 Kaavilta, 90 Kuopiosta ja 16 Tuusniemeltä. Tässä on tarkasteltu Kaavilta tulleita vastauksia. Kuopio ja Tuusniemi huomioivat omat vastauksensa omien kuntiensä päätöksentekoprosessissa. Kyselyssä kysyttiin asioimispysäkkiä, asioimistiheyttä ja sitä, käyttäkö vastaaja myös lähikirjastoa tai onko esteitä

käyttää lähikirjastoa. Kyselyn vastaukset analysoitiin kunnittain. Kaavin vastaajista 70 % käytti kirjastoautoa kerran kuukaudessa tai useammin ja 30 % noin kerran vuodessa. 50 % Kaavin vastaajista käytti kirjastoautopalvelujen lisäksi kivijalkakirjaston palveluja.

Esteiksi kivijalkakirjaston (Kaavin kirjaston) käyttämiselle mainittiin välimatkat. Todettiin, että kunnan tulee tarjota palveluita myös syrjäkylille. Vastauksissa korostettiin kirjastoauton hyvää palvelua ja tärkeänä pidettiin etenkin lasten lukemista ja kirjastoautopalvelua sen edistäjänä. Toisaalta todettiin myös, että ehkä tärkeämpää olisi järjestää asiointikyytejä esim. kerran viikossa Kaavin kirjastoon.

Kuntalaistilaisuudet

Kuntalaistilaisuudet toteutettiin Nilsin kirjastossa 20.5.2025 klo 17, Tuusniemen kirjastossa 22.5.2025 klo 17, Juankosken kirjastossa 26.5.2025 klo 17 sekä Kaavin kirjastossa 4.6. klo 17. Tilaisuuksissa oli paikalla yhteensä 22 kuntalaista, joista 5 Nilsissä, 9 Juankoskella, 7 Tuusniemellä ja 1 Kaavilla. Kaavin kuntalaistilaisuuden muistio on päätösesityksen liitteenä. Kaavin osalta kuntalaistilaisuudessa tuli esille se, että kirjastoautopalvelu on kallista, mutta voi olla syrjäkylillä tarpeen. Kaavin omatoimikirjastoa kiiteltiin, koska sinne pääsee asioimaan itselleen sopivina aikoina.

Tilastotietoa Koillis-Savon kirjastoautosta ja sen käytöstä

Koillis-Savon kirjastoauto on otettu käyttöön 7.5.2008. Kirjastoauto on Volvo, mallia B12M. Ajokilometrejä on kertynyt noin 500 000. Auto joudutaan uusomaan lähivuosina, mikäli palvelu jatkuu. Uuden auton hankintakustannukset olisivat noin 500 000 – 600 000 €. Viime vuosien huoltokustannukset ovat olleet seuraavat:

2021: 7297,68€
2022: 5 890,87€
2023: 14 032,75€
2024: 9 373,80€

Koillis-Savon kirjastoauton käyttö on sen kustannuksiin nähden vähäistä ja kustannukset ovat yhtä lainaa kohden korkeat. Vuonna 2024 Koillis-Savon kirjastoauton kustannukset olivat yhteensä noin 80 613 € jakaantuen Kuopiolle noin 48 811 €, Kaaville noin 15 905 € ja Tuusniemelle noin 15 896 €. Lainoja tehtiin vuoden 2024 aikana Kuopion pysäkeillä 14 575, Kaavin pysäkeillä 1 953 ja Tuusniemen pysäkeillä 2 283 lainaa. Lainojen määrässä on mukana myös uusinnat.

Liitteenä pysäkkiluettelo ja pysäkkien lainamäärät vuoden 2024 aikana Kaavin osalta.

Johtopäätöksiä

Kaavilla Koillis-Savon kirjastoauton lakkauttaminen tarkoittaisi palvelujen vähenemistä tällä alueella ja matkojen pitenemistä kirjastopalvelujen äärelle käyttäjien osalta. Toisaalta kirjastoauton lakkauttaminen toisi vuosittaisia säästöjä ja säästäisi suurelta kertainvestoinnilta, kun kirjastoauto joudutaan uusimaan (kokonaisinvestointi noin 500 000-600 000 €). Kaavilla on mahdollista korvata kirjastoautopalvelua järjestämällä asiointikyytejä ja huomioida näissä Kaavin kirjasto yhdeksi asiointiliikenteen pysäkiksi. Kaavin lähikirjasto toimii omatoimikirjastona ja siellä on mahdollista asioida myös silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Tämä mahdollistaa asiointin silloin, kun Kaavin keskustaan on muutakin asiaa.

Vaikutusten arviointi	Vaikutuksia kuntastrategian ydinarvoon: Olemme toiminnassamme avoimia ja läpinäkyviä.
Esittelijä	Rehtori-sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Kasvun ja oppimisen lautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle, että: 1) Koillis-Savon kirjastoauto lakkautetaan Kaavin kunnan osalta 31.12.2025, 2) kirjastoauton lakkauttaminen purkaa Kuopion, Kaavin ja Tuusniemen välisen kirjastoautosopimuksen ja oikeuttaa sivistysjohtajan päivittämään tilanteen kirjastosopimukseen yhdessä Kuopion kirjastopalvelujen kanssa ja 3) mikäli Kuopio ja Tuusniemi tekevät saman ratkaisun, kirjastoauto laitetaan myyntiin ja mahdollinen ansio jaetaan Kaavin, Kuopion ja Tuusniemen kesken omistusosien mukaisesti.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet ja otteet	kunnanhallitus
Kunnanhallitus 08.09.2025 § 124 13/12.03.02/2025	
Valmistelija	Harri Korhonen, kunnanjohtaja, 044 493 8304 Vuoden 2025 talousarviossa kirjastotoimen yhtenä sitovana tavoitteena on kustannustehokkuus ja sen mittarina on arvioida kirjastoauton tuottamaa palvelua. Kirjastoauton palvelusta on tehty valmistelua alkuvuoden ajan aina tammikuusta 2025 lukien. Kirjastoauto palvelun tunnuslukuja ja vaikuttavuutta on arvioitu monelta näkökulmalta myös talouden näkökulmasta. Kirjastoaiuton palvelusta oli toteutettu keväällä 2025 kuntalaiskysely ja pidetty kuulemistilaisuudet Nilsissä, Tuusniemellä, Kaavilla ja Juankoskella. Kaavin tilaisuus oli 4.6.2025 Kaavin kirjastossa. Kaavin kasvun ja oppimisen lautakunta on esittänyt, että kirjastoauto palvelusta luovuttasiin 31.12.2025 lukien.
Vaikutusten arviointi	Vaikutuksia kuntastrategian ydinarvoon: Olemme toiminnassamme avoimia ja läpinäkyviä.
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus: 1) esittää valtuustolle että Koillis-Savon kirjastoauto lakkautetaan Kaavin

kunnan osalta 31.12.2025 ja että kirjastoauton lakkauttaminen purkaa Kuopion, Kaavin ja Tuusniemen välisen kirjastoautosopimuksen 2) oikeuttaa sivistysjohtajan päivittämään tilanteen kirjastosopimukseen yhdessä Kuopion kirjastopalvelujen kanssa ja hyväksymään mahdollisen tulon kirjastoauton myynnistä Kaavin, Kuopion ja Tuusniemen kesken omistussien mukaisesti.

Päätös	Esityksen mukaan.
--------	-------------------

Toimenpiteet ja otteet	valtuusto
------------------------	-----------